

Ünnepélyesen kezdődött meg Szegeden a szovjet filmhét

Csütörtökön este a Hazafias Népfrent szegedi bizottsága, a Magyar-Szovjet Baráti Társaság szegedi szervezete és a Csongrád megyei Moziüzemi Vállalat díszünnepséget rendezett a Szabadság Filmszínházban a szovjet filmhét megnyitása alkalmából. A mozi zsűfőlése megítélte a nézőterén megjelent Siklós János, az MSZMP Csongrád megyei bizottságának titkára, ifj. Komócsin Mihály, az MSZMP Szeged városi bizottságának első titkára, Papp Sándor, a Csongrád megyei tanács v. b. elnöke, valamint a város politikai és kulturális életének számos vezetője. Az ünnepség elnökségében foglalt helyet Tari János, a szegedi városi tanács v. b. elnökhelyettese, Nagy István, a Hazafias Népfrent szegedi bizottságának titkára és Pásztori Béláné, az MSZBT szegedi titkára.

A magyar és a szovjet himnusz elhangzása után Kovács János, a Szegedi Nemzeti Színház tagja Majakovszkij Beszélgetés. Le-nin elvtárral című költeményét határozottan adta elő,

majd Kovács Miklós, a szegedi városi tanács népművelési csoportvezetője mondott ünnepi beszédet. Elemezte azt a merészen ívelő utat, amelyet a szovjet filmművészet megtett, s különösen az utóbbi esztendőket megújított filmgyártásával foglalkozott részletesebben. Ertekezés beszédében kifejtette az igazi művészi magaslathoz vezető utat, amelyen a szovjet filmnek azt a törekvését, hogy mindenkor a való életet igyekszenek megragadni és ábrázolni a művészet eszközeivel. Az ünnepséget az Internacionálé hangjai zárták be, és ezt követően a közönség nagy érdeklődéssel kísérte vetítették le a moszkvai filmfesztiválon nagydíjat nyert Tiszta égbolt című szovjet filmalkotást. A film a fiatal szovjet rendezői nemzedék egyik legtehetségesebb tagjának, G. Csuhrajnak alkotása, a főszerepekben pedig a Ballada a katonáról című filmből ismert Urbanszkijt és egy fiatal, bájos színésznőt, Drobisevát láthatjuk. (A film ismertetésére lapunkban viszonylatunk.)

Örmény művészek hangversenyeznek Szegeden

A hazánkban tartózkodó örmény művészek, akik már nagyszerű hangversenyt adtak többek között Budapesten és Pécsen, Szegeden is fellépnek. Szombaton Hódmezővásárhelyen adnak hangversenyt, vasárnap délután 11 órai kezdettel pedig a Szegedi Nemzeti Színházban.

A rendkívül nagy érdeklődéssel kísért hangversenyt fellelő a világ énekeinek ranglistáján a legelső között álló Goar Gasparjan, a világhíró koloratúr énekesnő, akit hangversenyről nagyon jól ismer a magyar közönség. A hangversenyt fellelő a Komitász-vonósnégyes: Aret Gabrieljan (I. hegedű), Rafael Davidjan (II. hegedű), Henrik Tanaljan (brácsa), Szergej Aszlamajjan (cselló). Mindannyian az Örmény Szocialista Köztársaság érdemes művészei. A hangverseny nagy eseménye, hogy a legjelentősebb szovjet zeneszerzők egyike, Arno Babadzsanyan, az Örmény Szocialista Köztársaság érdemes művésze is fellép és több zongoraművet adja elő. Örmény zeneszerzők művein kívül a hangversenyt Händel, Donizetti, Massane és Rahmaninov több műve is szerepel.

A szegedi paprikások „boszorkánykonyhája”

Ki ne tudná, hogy nemcsak Európában, hanem az óceánon túl is szeretik és ismerik a tűzesszínű, utólagos ízű paprikát? Hírét és nevét dolgozó emberek teremtették, ők is örögből tovább. Persze a jó minőséget a gondosan művelt föld is teszi és a nap heve, amely ezen a tájon legtöbb hazánkban. Ez azonban még nem jelent kitűnő örömet, azaz csak a Szegedi Paprikafeldolgozó Vállalat „boszorkánykonyhájában” válik.

Hétfajta

Azért nem kell semmi rosszra gondolni, mert... — A mi munkánkban — mondotta Szabó András, a paprikafeldolgozó termelési osztályának vezetője — nincs semmi ördögösség. A „boszorkánykonyha” kelleit korszerű, utóérlelő pajták, szárító- és hasítóberendezések, továbbá malmok adják. Aztán jövünk mi, a vállalat dolgozói, hogy tűzesszínű, jó zamattal legyen az öröme.

Jelenleg hányféle paprikát gyártanak?

Hétfajta. Különlegesen, csipősségtől mentes csemeget, csemeget, édesnemeset, felédest, rózsát és erőst. Főként a csemege és csipősségtől mentes paprikánál 8–10 változat is készült, szintén az igényeknek megfelelően.

Mint a púder

A külföldi igények változásai. Az amerikaiak például kikötötték, hogy csak olyan örömet nyeljenek, amelynek minden kilójában legalább 3,5–4 gramm a festéktartalom. Nem éppen egyszerű ilyen örömet készíteni, de a paprikások úgy örömlnek, úgy keverik és válogatják össze a csipős és a csipősségtől mentes csöveket, hogy teljesüljön a kívánság.

Most kezdtek újból gyártani a tengerentúli megrendelőknek a szemcsés paprikát. Ez az öröme olyan,

mint az apró mákszem, ha az ember a tenyerébe veszi, üveglapon akár el is guríthatja a szemcséket. Különleges eljárással készül ez a fajta, és örömdetes eredménye a „boszorkánykonyhának”.

Az angol vevők azt mondták, hogy ők csak olyan örömet vásárolnak, amelyik olyan puha, mint a púder. Az öröme — kedvükre — ilyen lett. Szíriába megdasszerűen darabos, csipős paprika kell, mert ezzel szórják meg ott a sült ürühúst. A paprikásokon ez a kívánság sem fogott ki, tavaly is és az idén is jelentős mennyiségű öröme készült Szíriának.

Negyven Celsius fok

A régi paprikát őrölő malomkövek lassan már a régi világ emlékei lesznek. Mert lényegében — akár a búzát — hengerekkel őrlik a paprikát. Alapvető különbség ez, könnyíti, gyorsítja a munkát, s a malomban nem száll a paprika piros pora a levegőben. A végfeldolgozóhoz azonban, az új őrölőberendezésnek megfelelően, malomköveket is használnak, mert ez is kell az öröme pirosításához.

Érdekes, hogy a malomba került paprika az őrölés bizonyos szakaszában 40 Celsius fokra is felmelegszik. Ekkor kezd igazán színt kapni. A hengerekkel kikérülő öröme után gondosan kezelik, pihentetik a tökéletes színért, zamattért.

Az üzemi laboratóriumban az öröme festéktartalmát vizsgálják, majd elszállítás előtt ellenőrzi az Országos Mezőgazdasági Minőségvizs-

gáló Intézet, hogy megfelelő-e minden tekintetben a fajta követelményeinek az áru.

Csak paprikával

A szegedi szalámi is híres, akárcsak a paprika. Abban azonban, hogy világmárka a szalámi, részük van a paprikásoknak is. Természetes ugyanis, hogy a fűszernövény kitűnő öröme nélkül nem lenne olyan nagyszerű íze, zamata a szaláminak. Többször össze is ülnek a paprikafeldolgozó és a szalámigyár képviselői, s kiválasztják a szalámikészítéshez legmegfelelőbb örömet.

A Szegedi Konzervgyár halászlé-konzerveket is készít, ezek igen finomak. Jó paprika nélkül jó halászlé sem készíthető. De nemcsak az üzemek, hanem a hazai háztartások szükségleteit is kielégíti a paprikafeldolgozó, gondoskodik arról, hogy a fűszerszármazék pörköltet izesítőjéből elegendő legyen.

Éjjel és nappal

Túl vagyunk a paprikaszüreti, de az átvétel szüntelenül tart. Teljes erővel, éjjel és nappal dolgoznak a paprikamalmok, működnek a szárítók, paprikahasogató berendezések. Az utóbbi években óriási fejlődött, korszerűsödött a paprikafeldolgozás Szegeden. Nem is olyan régen például asszonyok, lányok kézzel szedték ki a csipőspaprika erezeit, most pedig gépek végzik ezt is.

Szegeden naponként általában két vagon paprikáról készült és szállítása mind belföldre, mind külföldre folyamatos. Nemcsak hazánk legkülönbözőbb városaiba, hanem külföldre is szinte naponként indul a szállítmány a szegedi paprikások „boszorkánykonyhájából”.

A hírnév azonban kötelez, s előre kell lépünk a paprikatermesztésben és ennek nyomán a feldolgozásban is. M. S.

A X. magyar-szovjet orvosi konferencia

Az utóbbi években egy-egy megadott témakörből rendezik meg az immár hagyományos magyar-szovjet orvosi konferenciákat. A X. konferenciát november 20–24-én tartják Moszkvában. Ezen a tudományos ülésszakon megvitatják a tuberkulózis gyógyszeres kezelésének eredményeit, a gyógyszerkutatás, valamint hörgő-műtét kérdéseit és foglalkoznak a szűrővizsgálatok korszerű módszereivel.

Sztalino új neve Donyeck

Közzétették az Ukrán Köztársaság Legfelső Tanácsa Elnökségének törvényerejű rendeletét, amelynek értelmében Sztalino városát ezenről Donyecknek, a sztalinói területet pedig donyECKI területnek nevezik.

A törvényerejű rendelet azzal kapcsolatban hozták, hogy ipari vállalatok, bányák, építkezések, szovhozok, kolhozok dolgozói, valamint az említett terület társadalmi szervezetei kívánták a fenti névváltoztatásokat. (MTI)

Repülőfelvételekkel keresik a hajdani óriásmeteorok krátereit

Hazánkban is megkezdődik az óriásmeteor-kráterek kutatása

Mostanában, mint az űrkutatás veszélyes ellenfele, az apró meteoritok kerültek a közérdeklődés előterébe, de a tudomány a meteorvilág gigászainak, az óriásmeteoroknak a kutatását sem hanyagolja el. Sőt egészen meglepő eredmények születtek, amióta az utóbbi években új módszert vezettek be a rég lezuhalt óriásmeteorok becsapódási helyének felkutatására.

Egészen a közelmúltig csak két ilyen krátert tartottak nyilván, amelyek a kontinensekre becsapódott óriásmeteorok emlékét őrizték meg. Ugyanakkor a meteorokkal kapcsolatban meglepő elképzelések is felmerültek már. Egyesek szerint a legendás Atlantiszt is valamely óriásmeteor süllyesztette az óceán mélyére. Mások a Holdat származtatják abból, hogy anyagát egy 15–25 kilométer átmérőjű meteor becsapódása repítette ki annak idején a Föld felületéről, s azon a helyen keletkezett a Csendes-óceán.

Ezek természetesen csupán be nem bizonyított feltevések, de tagadhatatlan, hogy az óriásmeteorokról még távolról sem tudunk mindent. Az a tény, hogy minél nagyobb meteorok közelnek földünk felé, száguldásukat annál kevésbé tudja a légkör lefékezni, és ha például 30 kilométeres másodpercenkénti sebességgel zuhannak a Földre — ami pedig meg sem közelíti sebességét „rekordjukat” —, pusztán az ütközés mechanikus ereje hatványoszor erősebb robbanást okoz, mint a hasonló tömegű tiszta nitroglicerint. Ezért vágtak néhol csaknem egy kilométer mély krátereket is, amelyek alatt még további 300 méteres mélységig fúródtak le a szétrobbant meteor darabjai.

Az óriásmeteorok kutatásának új, gazdag fejlődése a repülőgéptől, pontosabban a légi fényképezéstől várható. Nemrég ugyanis rájöttek, hogy a közönséges, térképezési célokra készített légfelvételeken olyan óriásmeteor-kráterek körvonalai is tisztán felismerhetők, amelyeket évezredekkel ezelőtt betemetett a szelek vagy a tenger hordaléka, s azóta teljesen sík, esetleg mezőgazdaságilag művelt területek alakultak ki felettük.

Ilyen például az Ontarióban mintegy 500 millió évvel ezelőtt keletkezett *Holleford-kráter*. Ezzel a módszerrel Kanada területének körülbelül a felén mintegy négyszázezer légfelvétel feldolgozásával máris egy tucat eddig ismeretlen meteor-krátert tártak fel, amelyek közül a legnagyobb mintegy 32 kilométer átmérőjű. Valószínű, hogy ha a vizsgálatokat az egész világra kiterjesztik, több ezerre nő-

vekszik majd a felfedezett óriásmeteor-kráterek száma.

Hazánkban is megtörténtek már a kezdeti lépések az ilyen vizsgálatok bevezetésére, hiszen nálunk is — például Eger környékén — vannak olyan felszíni alakítások, amelyeket valamikor talán egy-egy óriásmeteor becsapódása formálhatott meg. Lehet, hogy így jött létre például *Tihany* közepében a közismert külső-tó is.

Példamutató családok

Két munkáscsaládot úgy emleget

Borsos László, a Mező Imre Általános Iskola igazgatója, mint az iskola és a családi élet kapcsolatának példamutatóit. Mindkét család új szövetkezeti háztulajdonos Újszegeden, a Vedres utca 10. számú házban. Jäger Kálmánék az „A”, Szörényi Jenőék pedig a „C” épületben. Példamutatójuk pedig abban rejlik, hogy három-három gyermekük a szomszédos általános iskola jó, jeles vagy kitűnő rendű tanulóit közé tartozik, amellyel, hogy mindkét családban az anya és az apa is üzemben, vagy gyárban dolgozik. A munkahelyen helytállni, s a három gyerekkel is napról napra úgy foglalkozni, hogy nevelésük minden tekintetben példás legyen — nem kis fáradságba kerül.

— Hogyan csinálják? — ötlük fel a kérdés. A titok megismerésére csöngtettem be Jäger Kálmánékhoz. Az apa segédmunkás a MESZÖV-nél, az anya villamoskalauz.

— Nincsenek még itthon Jägerék, a gyerekek pedig még iskolában vannak — mondja a házmester, s beinvitat hozzájuk, hogy ott várjam meg Jägerékat.

— És Szörényiek? — kérdezem. — Az asszony fél 3 körül szokott hazajárni, a Szörényi Kálmáné pedig a Vállalatnál dolgozik a műbőrszalagban, a férj pedig a Szegedi Ruhagyárban szabász — tájékoztat barátságosan a házmester „néni” — egy fiatalasszony.

— És a gyerekek? — kérdezem azzal a hátsó gondolattal, hogy a jó tanulókról most valamilyen rosszasságot is megtudok.

— Elevenek, csintalanok, de tisztelt tudóak. De maradjanak is azok... Gyermekkorukban gyermekek. Nem igaz? — kérdez vissza a fiatalasszony. — A Jenő ott jön éppen az iskolából — mutat ki az ablakon, s nyomban megköszönöm a váratlan vendéglátást és a kisfiúhoz szegődöm a lépcsőházban.

— En is hozzátok tartok — szólítom meg. — Majd együtt megvárjuk anyukádat, jó?

A gyerek láthatóan meglepődik, nem tud hirtelen hova tenni emlékezetében, s kicsit bizalmatlanul mondja:

— Tessék bejönni hozzánk! — Az új lakás berendezése, ha szerényen is, de magán viseli a legfrissebb lakáskultúrát. A tisztaság és rend pedig elárulja a gondos háziasszony kezemunkáját.

— Mi újság az iskolában, Jenci? Hogy megy a tanulás? — töröm meg a csendet, amely várakozásban közénk ült.

— Nincs semmi különös — válaszol tartózkodóan a kisfiú, s csak akkor enged a szűkszavúságból, amikor megmondom, hogy nem abban az ügyben járok náluk, hogy mikor és hol tett rossz fát a tűzre, mert azt úgy is tudom. Erre elneveti magát, amit a bizalom jelenék tekintek, s ezt követően úgy beszélgetünk, mint-ha régről ismernénk egymást.

Elmondja, hogy őt, a harmadik osztályos nővérét Anna, a legidősebb testvér segíti és ellenőrzi a tanulásban. Anna nyolcadikos és kitűnőrendű tanuló, és olyan jól főz és takarít, mint az édesanyjuk. Van, amikor a szülők nevében a szigorúbb rendszabályokat is ő alkalmazza két testvérével szemben. Jenci szerint ez jobb, mintha édesapjuk elé kerülne az ilyen igazságtévesztések.

— Apuka szigorú? — Igen.

— És anyuka? — Ő is.

Nincs tehát kibúvó sehol. Este a közönséges beszámolóskorban és ellenőrzésen úgyis kiderülne bármilyen mulasztás s akkor oda a játék, oda a vasárnap, mert akkor kell pótolni az elmulasztottat.

Ez a summája Jenci vallomásának, amit több mint egy órai beszélgetésünkből szűrtem le. Közben megtudtam, hogy két nővére zongorázni

tanul a házban egy tanárnőtől, ő pedig furulyázni tanul. Édesanyjára várakozva a másik órá azzal telt el, hogy közös filmnézésünket cseréltük ki a TV-ben látott izgalmas francia filmről. „A csend világa”-ról és Robin Hood kalandjairól, majd élményeit mesélte el a nyárról, a strandról. Röviden szólva: tökéletes barátságot kötöttem Jencivel, miközben megmutogatta szülei könyveit. Mörzsigmond: Erdély; Katona: Bánk bán; Nagy Lajos: Kiskunhalom (elbeszélések); Csokonai, Petőfi, Vörösmarty összes versei — olvasom a könyvek aranybetűs nyomásait. Az asztalon a Tamás bátya kunyhója és egy magyar—oros szótár árukkodik, hogy csak pár órával előbb forgatták őket.

Öt óra felé a legnagyobb becsülettel Jenci édesanyja, és igazán meglepődött jövelem célján, hogy olyasmiről beszéljen — gyermekei jó iskolai előmeneteléről —, ami a legtermészetesebb napi feladat az ő családjukban. Később azonban kiderült, hogy ez a „legtermészetesebb napi feladat” az ő számára is kiosztja a tennivalókat. Szörényi Jenőné üzemi munkás ugyanis azért jött haza akkor nap két órával később a szokott időnél, mert üzemében nemet nyelvért vett részt. Először úgy véltem, hogy szakmai ismereteihez kell a német nyelvtudás.

— Azért tanulok németül — mondotta —, hogy gyermekeimnek segíthessek majd a leckeitanulásban. Nagyböbök kislányom jövőre már középiskolás lesz, utána pedig majd a két kisebb is. Szeretném, ha több nyelvet tanulnának, s ebben én is segítségre lehessenek.

Kell ehhez kommentár? Nem. Most már tudom, hogy Szörényiek és a hozzájuk hasonló munkáscsaládok miért példamutatók a család és az iskolai élet mindennapi kapcsolatában.

Lódi Ferenc